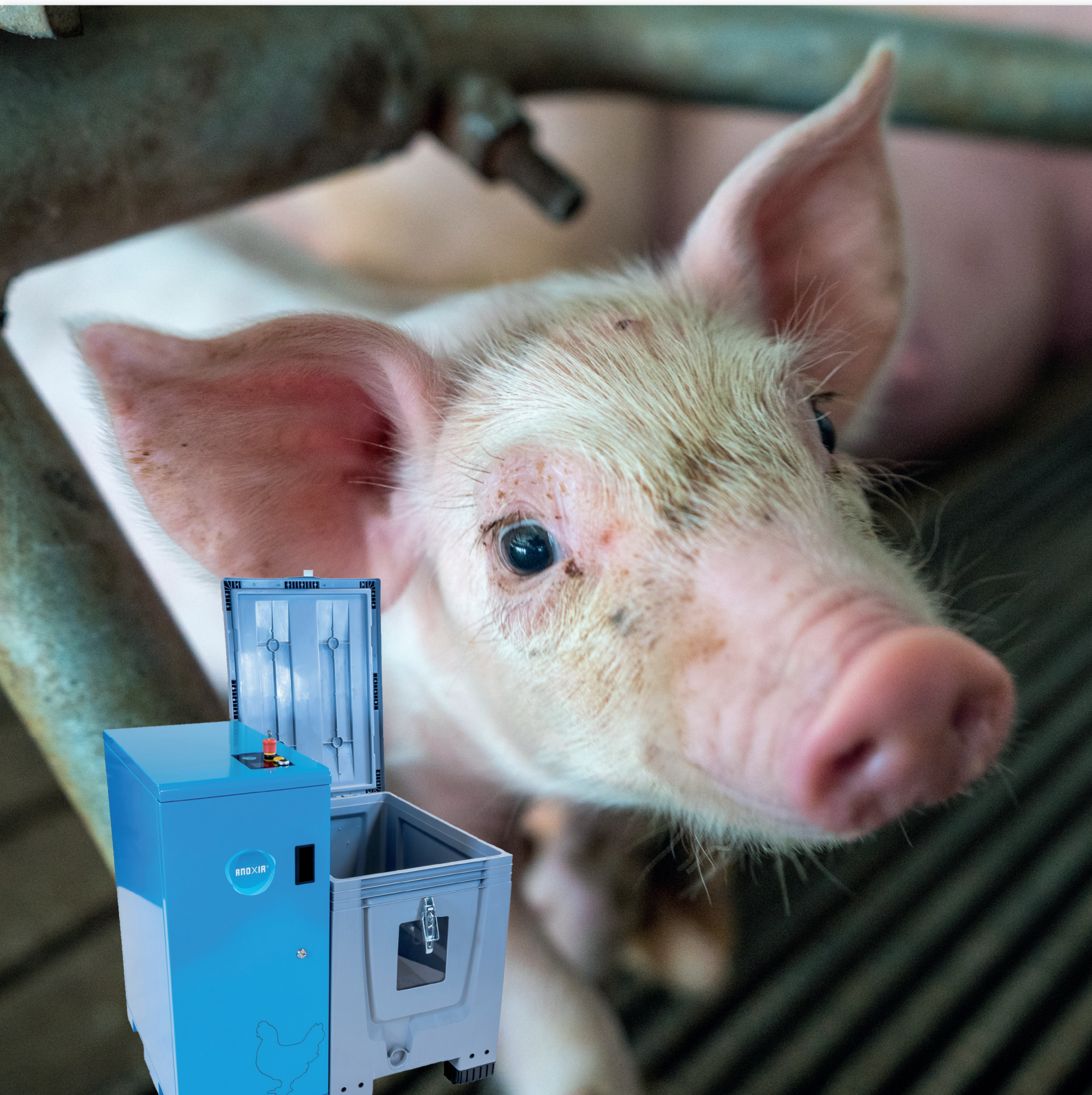

ANOXIA - WETTELIJK KADER - VARKEN

WWW.AGROLOGIC.BE

AGRO LOGIC

Betreft : Wettelijke kaders varkens

Versie : 17 januari 2019

Euthanasie van zorgdieren door de varkenshouder op het primaire bedrijf

1. Inleiding

Euthanasie van zorgdieren is een onvermijdelijk onderdeel van de gezondheidszorg op een varkensbedrijf. Op elk varkensbedrijf worden dieren geboren die om verschillende redenen niet levensvatbaar zijn, die ernstig ziek worden of gewond raken en ondanks adequate zorg niet beter worden. Soms kunnen deze dieren niet behandeld worden of alleen onder voortdurende pijn verder leven. Ook zijn er regelingen voor voedselveiligheid en transport waardoor dieren in bepaalde gevallen niet naar het slachthuis kunnen en op het bedrijf gedood moeten worden. Voor deze zorgdieren is het van belang een welzijnsvriendelijke euthanasie-methode te kiezen.

De keuze om een dier wel of niet te euthanaseren is zeer bepalend voor het dierenwelzijn. Als een dier niet tijdig geëuthanaseerd wordt zal het onnodig lijden. In de praktijk is de dierenarts niet altijd tijdig aanwezig om hierover te adviseren of de euthanasie uit te voeren. Om het dierenwelzijn op het varkensbedrijf te waarborgen is het belangrijk dat de verzorgers op de hoogte zijn van het wettelijke kader en de voorwaarden waaronder zij zelf een euthanasie kunnen uitvoeren.

2. Wettelijke kaders

Voor de bescherming van dieren bij doden geldt de Europese verordening (EG) 1099/2009, verder afgekort als Vo. De Vo is leidend voor de Nederlandse wetgeving. In Nederland zijn de regels voor het doden van dieren vastgelegd in de Wet dieren (artikel 2.10) en bijbehorende regelingen en besluiten.

Vanuit oogpunt van dierenwelzijn dient elk dier bij het doden elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden te worden bespaard (Vo artikel 3). Daarbij wordt de bedwelming aangehouden tot bij het dier de dood is ingetreden (Vo artikel 4) onder toezicht en controle van de varkenshouder (Vo artikel 5) en volgens standaardwerkwijze (Vo artikel 6) met een passende vakbekwaamheid (Vo artikel 7).

2.1. Vakbekwaamheid

Bij de vakbekwaamheid gaat het om het correct uitvoeren van de gekozen methode en de vaardigheid om te kunnen beoordelen dat het dier correct verdoofd en gedood is (Vo artikel 4 en 5). De vakbekwaamheid is te bereiken door training van de varkenshouder en verzorgers die de euthanasie uitvoeren. Onderdeel van de training is beoordeling of het dier onder de gegeven omstandigheden kansloos is/onnodig lijdt. Ervaring in het omgaan met dieren en het verzorgen van zieke dieren is hierbij van grote waarde. Dit vormt een vast onderdeel van het bespreken en evalueren van het bedrijfsgezondheidsplan met de bedrijfsdierenarts. Het inzichtelijk maken van het euthanasiebeleid kan worden bereikt door de beslisondersteuner als onderdeel van het bedrijfsgezondheidsplan. Dit geeft inzicht in verbeterpunten voor diergezondheid en -welzijn.

2.2. Standaardwerkwijze

Bij de standaardwerkwijze gaat het om *Standard Operating Procedure (SOP)*. Hierin wordt vastgelegd:

- Het euthanasiebeleid met de keuze voor het betreffende dier en voor de situatie verantwoorde euthanasiemethode bijvoorbeeld zoals uitgewerkt in de beslisondersteuners: beslisondersteuner verplaatsen van zorgdieren (onderstaand) en beslisondersteuner euthanasie. De

beslisondersteuner euthanasie is ontwikkeld in samenspraak met wetenschappers, varkenshouders en dierenartsen en is in de praktijk geëvalueerd.

- Instructie voor het gebruik en onderhoud van de apparatuur volgens de aanwijzingen van de fabrikant.
- De euthanasie uitgevoerd door een vakbekwame personen.
- Opruimen van de kadavers.

Als een dier niet direct door de gekozen methode wordt verdoofd dient men het dier meteen opnieuw te verdoven. Vo 1099/2009 vereist daarom het beschikbaar hebben van een backup methode (bijv. een tweede gasfles of een penetrerend schietmasker). De backup methode mag afwijken van de eerst gekozen methode.

2.3. Noodsituaties

Artikel 19 van de EU verordening geeft aan dat de houder (verzorger) van de dieren alle noodzakelijke maatregelen moet nemen om een dier dat zich in een noodsituatie bevindt (“dieren die zodanig gewond of ziek zijn dat dit met ernstige pijn of ernstig lijden gepaard gaat, terwijl er geen andere praktische mogelijkheid is om de pijn of het lijden te verlichten”) zo snel mogelijk te euthanaseren.

Dit artikel is bedoeld voor “uitzonderlijke situaties” die niet te voorzien zijn, bijvoorbeeld een ongeluk waardoor acuut gevaar voor mens of dier ontstaat. Een dier met een gebroken poot valt hier niet onder.

3. Beslisondersteuner: Verplaatsen zorgdier voor euthanasie

Zorgdieren tot ca. 25 kg kunnen makkelijk worden verplaatst met bijvoorbeeld met een kar. Bij grotere dieren dient beoordeeld te worden of verplaatsen niet te belastend is voor het dier. De beslisondersteuner verplaatst ondersteunt bij het maken van de afweging om lijden van het dier te voorkomen.

